

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/126/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2521010094
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Szabó
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2521010094.6

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Szabó a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX. januára XXXX v B., trvale bytom C. XX, t. č. vo výkone väzby v ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Piešťany z 13. júla 2022, č. k. 23T/10/2021-860, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 13. septembra 2022 v Trnave, takto

rozhodol:

I/ Podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. c), ods. 2 Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

II/ Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku sa vec vracia okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom uznal obžalovaného vinným zo spáchania zločinu zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona na nasledovnom skutkovom základe:

„dňa 24.11.2020 v čase asi o 12:50 hodine v rodinnom dome číslo XX v obci C. zavolať svoju manželku D. B. do spálne, kde jej povedal, aby sa vyzliekla a ak sa nevyzlečie, tak ju vyzlečie na silu on, D. B. si zo strachu dala dole legíny a nohavičky, následne jej povedal, že dnes bude roztrhaná, „rozjebe“ ju tak, aby už s nikým nemohla „jebať,“ na prekonanie jej odporu ju začal jednou rukou škrtiť na krku, ľahol si na ňu, pričom proti jej vôli s ňou začal súložiť, potom jej prikázal ľahnúť si na zem, kde v súložii opakovane pokračoval a zároveň ju aj na zemi škrtil, keď sa D. B. nemohla nadýchnuť, tak jej krk na chvíľu pustil, aby sa nadýchla, potom ju dal znovu na posteľ s tým, že budú mať sex toľko, pokiaľ nepovie dosť a keď bude odporovať, tak dostane, svojim konaním poškodenej D. B. spôsobil ľahkú formu pomliaždenia mäkkých tkanív krku vpravo i vľavo a ľahkú formu pomliaždenia mäkkých tkanív na pravom a ľavom stehne, v strednej časti na vnútornej strane“.

Okresný súd v napadnutom rozsudku podľa § 166 Trestného poriadku poukázal na rozsudok Okresného súdu Piešťany z 25. októbra 2021, sp. zn. 23T/10/2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave z 20. januára 2022, sp. zn. 6To/93/2021, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným zo spáchania skutku v bode 2/ obžaloby právne kvalifikovaného ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Okresný súd napadnutým rozsudkom obžalovanému podľa § 199 ods. 2 Trestného zákona a § 36 písm. l), § 38 ods. 3 a § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov nepodmienečne, na výkon ktorého obžalovaného podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Po vyhlásení napadnutého rozsudku obžalovaný zahlásil odvolanie a prokurátor si lehotu na podanie odvolania ponechal. Prokurátor napokon odvolanie nepodal a obžalovaný odvolanie odôvodnil písomne prostredníctvom svojho obhajcu.

Obžalovaný v odvolaní citoval ustanovenie § 34 ods. 3 Trestného zákona, podľa ktorého Trest má postihovať iba páchatel'a, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby a uviedol, že v prejednávacom prípade je možné aplikovať ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu. Obžalovaný tiež uviedol, že trest nesmie byť ukladaný mechanicky bez zváženia všetkých okolností konkrétneho prípadu a pomerov páchatel'a, najmä bez zváženia doterajšej starostlivosti obžalovaného o majetkovú situáciu rodiny, pričom citovú zanedbával, čo si už uvedomuje. Obžalovaný poukázal na právne východiská a závery rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 2. novembra 2011, sp. zn. PL. ÚS 6/2009 a uviedol, že zásada humanizmu uplatňovaná v trestnom práve zahŕňa nielen ochranu páchatel'a, jeho resocializáciu či sociálnu integráciu, výkon trestu a ochranných opatrení, ale aj ochranu spoločnosti vrátane humanitných ideálov a hodnôt, ako aj ochranu potencionálnych obetí pred trestnými činmi, pričom vychádzajúc zo zásady humanity treba dodržať princíp úmernosti represie, aby táto neprekročila mieru nevyhnutnú na splnenie účelu trestu.

Podľa názoru obžalovaného uložený trest nezohľadňuje skutočnosť, že obžalovaný a jeho manželka, teda poškodená, s deťmi chcú napriek tomu, čo sa stalo, spolu žiť. Obžalovaný je preto názoru, že za tejto situácie je možné a aj nutné zmierniť negatívny vplyv štátnej moci na rodinné vzťahy obžalovaného a poškodenej zmiernením trestu, ktorý stanovil zákonodarca pre takúto trestnú činnosť a dodal, že nejde pritom len o citové vzťahy, ale aj o ďalšie ekonomické prežitie rodiny obžalovaného, čo je v dnešných pomeroch veľmi dôležité, pričom poškodená nedokáže sama viesť rodinnú spoločnosť a starať sa o rodinu a ona a aj deti sa dostávajú do kritickej situácie a do priameho existenčného ohrozenia. Obžalovaný ďalej uviedol, že účelom trestu nie je celkom zničiť jednu rodinu, ale nájsť proporcionálne riešenie medzi záujmom štátu na potrestaní páchatel'a a zároveň zabezpečiť aj fungovanie rodiny, ktorá o to má, napriek všetkému čo sa stalo záujem a má snahu prekonať to.

Obžalovaný je preto názoru, že mu je možné aplikujúc ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona aj trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu s najdlhšou skúšobnou dobou a zakázať mu počas nej požívať alkohol, ktorý je príčinou všetkého v danej trestnej veci. Obžalovaný preto navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. e) Trestného poriadku zrušil vo výroku o treste a aby podľa § 323 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol v súlade s vyššie uvedeným.

Prokurátor sa k odvolaniu obžalovaného do predloženia veci krajskému súdu nevyjadril.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku (1) Ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 2 Trestného poriadku Ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku Ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Krajský súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že odvolanie proti napadnutému rozsudku podala oprávnená osoba /§ 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku/ a odvolanie bolo podané včas /§ 309 ods. 1 Trestného poriadku/. Po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého výroku o treste ako aj správnosti postupu konania, ktoré napadnutému výroku predchádzalo krajský súd zistil, že odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Preskúmaním spisu okresného súdu krajský súd zistil, že obhajca obžalovaného podaním doručeným okresnému súdu dňa 30. júna 2022 navrhol opätovné vypočutie poškodenej a svedka E. B. najmä k otázkam vyplývajúcim z cit. ustanovenia § 34 ods. 3 Trestného zákona.

Okresný súd návrh obhajoby na doplnenie dokazovania akceptoval, čo vyplýva zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom dňa 13. júla 2022. Na hlavnom pojednávaní konanom v uvedený deň boli vypočutí poškodená D. B. a svedok E. B. a na návrh prokurátora aj obžalovaný. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní však nevyplýva, že by poškodená a svedok boli poučení podľa § 130 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, ďalej to, že by poškodená a svedok zložili prísahu svedka a ani to, že by bol obžalovaný pred svojim výsluchom riadne poučený podľa § 121 ods. 2 Trestného poriadku, pričom zo zvukového záznamu z hlavného pojednávania vyplynulo, že ani svedkovia a ani obžalovaný neboli pred svojimi výsluchmi poučení podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku.

Krajský súd zdôrazňuje, že výsluch poškodenej, svedka a obžalovaného na hlavnom pojednávaní nie je možné považovať za pokračovanie ich výsluchu, ktorý by bol len prerušený napr. z hygienických dôvodov, resp. z dôvodu na prestávku na obed a pod., v ktorých prípadoch nie je potrebné svedka a obžalovaného opätovne poučovať.

Podľa § 130 ods. 1 Trestného poriadku Právo odoprieť výpoveď ako svedok má príbuzný obvineného v priamom rade, jeho súrodenec, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh. Ak je obvinených viac a svedok je v uvedenom pomere len k niektorému z nich, má právo odoprieť výpoveď ohľadne iných obvinených len vtedy, keď nemožno oddeliť výpoveď, ktorá sa ich týka, od výpovede týkajúcej sa obvineného, s ktorým je svedok v tomto pomere.

Podľa § 130 ods. 2 Trestného poriadku Svedok je oprávnený odoprieť vypovedať, ak by výpoveďou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe, svojmu príbuznému v priamom rade, svojmu súrodencovi, osvojiteľovi, osvojencovi, manželovi alebo druhovi, alebo iným osobám v rodinnom alebo obdobnom pomere, ktorých ujmu by právom pociťoval ako vlastnú ujmu. Svedok je oprávnený odoprieť vypovedať aj vtedy, ak by výpoveďou porušil spovedné tajomstvo alebo tajomstvo informácie, ktorá mu bola zverená ústne alebo písomne pod podmienkou mlčanlivosti ako osobe poverenej pastoračnou starostlivosťou.

Podľa § 131 ods. 1 Trestného poriadku Pred výsluchom svedka treba vždy zistiť jeho totožnosť a pomer k obvinenému, poučiť ho o význame svedeckej výpovede a o práve odoprieť výpoveď, a ak treba, aj o zákaze výsluchu; svedka treba poučiť aj o možnosti a podmienkach poskytnutia ochrany pred neoprávneným postihom v pracovnoprávnom vzťahu podľa osobitného predpisu. Svedok musí byť vždy poučený o tom, že je povinný vypovedať pravdu, nič nezamlčať, a o trestných následkoch krivej výpovede.

Podľa § 131 ods. 3 Trestného poriadku Pri výsluchu na hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadaní je svedok povinný zložiť prísahu s výnimkou výsluchu svedka podľa odseku 2.

Podľa § 265 ods. 1 Trestného poriadku Svedok pred výsluchom na súde je povinný zložiť prísahu.

Podľa § 121 ods. 2 Trestného poriadku Pred výsluchom musí byť obvinený poučený: „Ako obvinený máte právo vypovedať alebo odoprieť vypovedať. K priznaniu vás nikto nesmie nútiť. Máte právo zvoliť si obhajcu. Ak nemáte prostriedky na zaplatenie obhajcu, máte právo žiadať, aby vám bol obhajca ustanovený. Máte právo žiadať, aby sa obhajca zúčastnil na vašom výsluchu a bez jeho prítomnosti nevypovedať.“

Nepoučenie svedkov a obžalovaného pred ich opätovnými výsluchmi a nezloženie prísahy svedkov pred ich vypočutím na hlavnom pojednávaní krajský súd vyhodnotil ako podstatné chyby konania podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, ktoré zakladajú dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a hoci odvolaním neboli vytýkané, krajský súd bol povinný na ne podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku prihliadať.

Krajský súd zároveň okresnému súdu vytýka, že sa okresný súd v napadnutom rozsudku nevysporiadal s tým, prečo neaplikoval ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu. V zásade platí, že okresný súd v rozsudku nie je povinný odôvodniť, prečo v konkrétnom prípade neaplikuje ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona, pokiaľ sa obžalovaný aplikácie tohto ustanovenia nedovoláva. V prejednávanom prípade však obhajoba navrhla opätovné vypočutie poškodenej a svedka práve k okolnostiam ukladania trestu a okresný súd tomuto návrhu aj vyhovel. Krajský súd zároveň poukazuje na to, že obhajca v záverečnej reči poukázal na konkrétne skutočnosti, pre ktoré zastáva názor, že by okresný súd pri ukladaní trestu obžalovanému mal aplikovať ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona.

Súčasťou práva na spravodlivý proces je aj právo obvineného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Na druhej strane nie je možné uvedené právo vykladať tak, že zaručuje právo obvineného na také rozhodnutie súdu, ktoré zodpovedá jeho predstavám. Uvedené právo napokon nespočíva ani v tom, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Odpoveď treba dať iba na tie argumenty, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie, prípadne na tie, ktoré zostali sporné. Na uvedené závery opakovane poukazuje aj Ústavný súd SR vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôrazňujúc, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver, že z tohto

aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie. Skutočnosť, že obvinený sa nestotožňuje so skutkovými, či právnymi závermi odvolacieho súdu obsiahnutými v jeho rozhodnutí, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených týmto súdom. Inými slovami povedané, právo na spravodlivý proces nie je možné vykladať tak, že zaručuje obvinenému právo na také rozhodnutie, aké zodpovedá jeho predstavám (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. septembra 2021, sp. zn. 5Tdo/32/2021).

Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06) - primerane rozhodnutie ústavného súdu, sp. zn. III. ÚS 155/2018.

Poukazujúc na rozhodnutia uvedené v bodoch 25 a 26 krajský súd uvádza, že pokiaľ obhajoba poukazuje na konkrétne skutočnosti, ktoré majú byť súdom zohľadnené pri ukladaní trestu, na tieto navrhuje vykonanie, resp. doplnenie dokazovania, ktoré navyše okresný súd v prejednávanom prípade aj akceptoval, potom je povinnosťou okresného súdu na tieto skutočnosti v odôvodnení svojho rozhodnutia aj reagovať.

Okresný súd v napadnutom rozsudku riadne odôvodnil, akými úvahami sa spravoval pri ukladaní trestu obžalovanému, avšak žiadnym spôsobom nereagoval na návrh obhajoby na aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona. Takéto pochybenie okresného súdu v prejednávanom prípade predstavuje dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu podľa § 321 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Povinnosťou okresného súdu po vrátení veci tak bude bezodkladne na hlavné pojednávanie opätovne predvolať poškodenú a svedka, týchto na hlavnom pojednávaní pred ich výsluchom riadne poučiť podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a po zložení prísahy poškodenú a svedka opätovne vypočuť na okolnosti, ktoré by mohli mať súvis s ukladaním trestu obžalovanému. Okresný súd zároveň opätovne vypočuje obžalovaného na jeho postoj ku spáchaniu skutku v bode 1/ obžaloby a na okolnosti, ktoré môžu mať súvis s ukladaním trestu, pričom obžalovaného pred výsluchom poučí o jeho právach podľa § 121 ods. 2 Trestného poriadku. Okresný súd po takto doplnenom dokazovaní opätovne rozhodne o uložení trestu obžalovanému a spôsobe jeho výkonu, pričom v odôvodnení svojho rozsudku sa vysporiada aj s argumentmi obhajoby vo vzťahu k aplikácii § 39 ods. 1 Trestného zákona, teda odôvodní, prečo cit. ustanovenie aplikoval, resp. neaplikoval.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0. (§ 163 ods. 4 a § 180 Trestného poriadku)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.